

Vrucht dragen

Nu ik drie dekenaten heb bezocht: Bladel-

Oirschot; Veghel-Sint Oedenrode en Geldrop-Heeze-Valkenswaard, wil ik er met u een moment bij stil staan. Het idee om dekenaten uitgebreid te bezoeken is tot ons gekomen vanuit het aartsbisdom Mechelen-Brussel. Mgr. Léonard bezoekt al vele jaren uitgebreid de dekenaten in zijn bisdom. Na wat wikken en wegen heeft Paus Franciscus met zijn aansporingen om erop uit te trekken mij doen besluiten een begin te maken met de bezoeken. Dit kan ik nu ook doen omdat ik veel werk kan overlaten aan mijn hulpbisschop en aan de andere vicaris-generaal. Enkele uitgangspunten houd ik bij mijn bezoeken aan. Als eerste koos ik er voor alleen op pad te gaan en er geen bestuurlijke of organisatorische rondgang van te maken. Telkens vertrek ik met een open oor, met open ogen en een open hart. Daarbij wil ik mensen ontmoeten. Hoe men dit regelt laat ik over aan de deken en de pastoors. Zij bepalen mijn programma. Wel geef ik aan iedere dag de Eucharistie te willen vieren, tijd te willen hebben voor gebed en een uur te wandelen met hen die pastoraal benoemd zijn in de parochies. Er is dus ruimte voor gebed, voor ontmoeting en voor kennismaking met het pastoraat. Hierbij zijn we veel in gesprek. Hierbij draag ik, naast openheid in mijn hart, enkele overtuigingen die mij eigen zijn, uit. Het geloof hoort bij mij. Daar kan ik niet over zwijgen. Zonder God is het leven helemaal anders. Verder is het leven in gemeenschap heilzaam voor iedere mens. Hiervoor zijn echte ontmoetingen nodig. Elkaar aankijken, oog in oog. Ten slotte is

er zorg over hoe de brug te slaan naar de jongere generaties. Die vraag dringt zich overal aan ons op. Terugkijkend naar mijn bezoeken komen er heel veel zaken naar boven. Laat ik er vier met u delen.

Als eerste doet het mij deugd tijd te geven aan elkaar. Bij de bezoeken ligt niet de druk op 'er moet iets uitkomen'. Dit geeft ontspanning. Iedere vorm van samenleven vraagt er om dat men elkaar tijd geeft. Dit is in een huwelijk, in een gezin en ook in de Kerk. Daar hangt voor een stuk de kwaliteit van leven van af. In het geheel van mijn werk geef ik de bezoeken prioriteit. Ik maak er tijd voor.

Verder ben ik hele dagen in een parochie, maar ik kan dan toch nog maar weinig doen. Hiermee leer ik dat tekenen stellen belangrijk is. Je kunt in de tijd die je gegeven is niet alle belangrijke groepen ontmoeten, niet alle bedrijven bezoeken, niet kennis maken met alle sectoren van de samenleving. Het is goed je daardoor niet te laten ontmoedigen. Dan zou je niets doen. Stel juist tekenen om een aantal goede bezoeken en ontmoetingen te hebben. Die voorbeelden zijn werkzaam. Het concentreren op de ontmoeting van mens tot mens en je niet richten op de ontmoeting vanuit je positie, heeft een eigen kracht. Dit geeft openheid. Het schept een blije sfeer. Wekt vertrouwen.

Ten slotte kun je, wanneer je tijd

hebt, wanneer niet alles gedaan moet worden, wanneer je luistert naar elkaar, voorzichtig het geloof ter sprake brengen. De bezoeken zijn voor mij een 'school' in het bisschop zijn.

+ drs. A.L.M. Hurkmans

Op zoek naar goede vakantielectuur?

Brechje Loenen, *Van huis uit*.

Aan de hand van kleine voorvallen uit het dagelijkse leven van hun gezin vertellen Brechje en haar

man Edwin over hun geloof en over de opvoeding van hun drie dochters. Het boek bevat een honderdtal korte, met humor geschreven columns. Prijs: € 12,50 excl. porto. ISBN 9789491991004

Benedictus XVI, *Ademhaling van de ziel, oase van vrede*

In dit boek zijn de voornaamste catechesen gebundeld van paus Benedictus XVI over het gebed. In veertig korte hoofdstukken behandelt de paus thema's zoals: het gebed in de Bijbel; heiligen als voorbeelden van gebed; liturgie als school van gebed. Een aanrader voor ieder die zijn of haar innerlijk leven wil voeden!

Prijs: € 14,95 excl. porto
ISBN 9789082060683

Fidesco

In Nederland kun je je maar moeilijk voorstellen hoe het leven in het Afrikaanse Kameroen is. De middelen zijn minimaal; alles wordt met arbeidskracht gedaan; de machines die er zijn, gaan vaak kapot en elke week sterft er wel een familielid. “Eind vorig jaar was het hier dweilen met de kraan open,” vertelt Nora. “Onze generator viel uit en daardoor hadden wij geen stroom en geen stromend water meer. De waterpomp, motorzaag en onze pickup truck (25 jaar oud) begaven het en tot overmaat van ramp overleed de zoon van de aannemer die bij ons werkt. Dan weet je soms niet meer hoe je het hebt. We bidden dan dat alles weer in orde komt. Dan is het mooi om te zien dat er ‘toevallig’ een geïnteresseerde man op bezoek komt die, in ruil voor een rondleiding, onze generator wil maken.”

Jouw kennis en kunde doorgeven

Nora koos er voor om twee jaar vrijwilligerswerk te gaan doen om daarmee haar professionele kennis en kunde door te geven aan mensen in ontwikkelingslanden. Zij vertrok met de katholieke organisatie Fidesco. Fidesco (samengevoegd van Fides (Geloof) en Coöperatie) is een internationale organisatie die, in 1981, door de Gemeenschap Emmanuel in Frankrijk is opgericht. Fidesco zendt vrijwilligers over de hele wereld uit om bij te dragen aan de ontwikkeling van de bevolking. Fidesco werkt altijd op verzoek van de lokale kerk om juist de lokale ontwikkeling van kleinschalige projecten te stimuleren. Tot nu toe zond Fidesco meer dan 1100 vrijwilligers uit, waarvan 20 Nederlanders. Na een voorbereidingstraject gaan de vrijwilligers doorgaans twee jaar op missie. In 2012 waren 234 vrijwilligers in 30 landen actief.

Iedereen heeft een missie

Nora is een nuchtere tante maar ook een spiritueel mens. Alles dat op haar weg komt, heeft een betekenis. “Als je 62 jaar bent, heb je nog 15 tot 20 jaar voor je, waarin je, normaal gesproken, nog onaf-

hankelijk en vrij kunt functioneren. Die jaren wil ik nog volop benutten. Ik geloof dat iedereen op de wereld komt met een missie voor de mensheid, hoe groot of klein die ook is. Vaak komt dat naar boven als je je intuïtie volgt en de signalen van God oppakt. Je krijgt dan echt een prachtig leven, niet in de zin van geld, bezit of macht maar in de zin van een geluksgevoel, een gevoel van dankbaarheid.” Nu geeft Nora leiding aan een landbouwproject waarin jonge mensen leren om een eigen bedrijf te starten.

Vergoedingen

De vrijwilligers die Fidesco uitsuurt, kunnen uit elke beroepsgroep komen. Als ruil voor hun inzet krijgen zij ter plekke een goede accommodatie en een kleine maandelijkse vergoeding. Daardoor is men in staat om een bescheiden en veilig leven te leiden onder de lokale bevolking. Fidesco betaalt ook de vluchten, medische- en sociale verzekeringen. Zij bekostigt dit van binnengekomen giften die aftrekbaar zijn van de belasting. Fidesco is steeds op zoek naar nieuwe vrijwilligers die minimaal 21 jaar zijn, een be-

roepsopleiding hebben afgerond, goed Engels of Frans spreken en katholiek zijn. Mensen die zich herkennen in dit profiel, kunnen terecht op www.fidesco.nl Voor meer informatie en aanmelding.

Informatiedag

Op zaterdag 20 september a.s. organiseert Fidesco een informatie-

dag in de Sint-Lucaskerk, Zuiderparkweg 303 in 's-Hertogenbosch. De dag begint om 9.30 uur met een Eucharistieviering. Aansluitend volgen interessante lezingen over de onderscheiding om wel of niet op missie te gaan. Oud-

vrijwilligers vertellen daarbij hun eigen verhaal. U bent van harte welkom.

Voor informatie of sponsoring:
Fidesco Nederland: tel. 0852 73 17 32, Rooseveltlaan 2, 2215 NX Voorhout,
e-mail: info@fidesco.nl
IBAN: NL53 ABNA 0566 0142 97 t.n.v. Fidesco in Venlo
Facebook: Fidesco Nederland
door: Hilde Sluiter-Harren

11 juli: Jongeren luiden de zomer in met het Tuinfeest

De zomervakantie is weer in aantocht en traditioneel luiden jongeren in ons bisdom die in met het Tuinfeest. Dit jaar zijn jongeren (16-30) op vrijdagavond 11 juli uitgenodigd in Zaltbommel om samen het werk- en schooljaar af te sluiten.

Jongeren zijn die avond vanaf 18.30 uur welkom in de pastorie van de Sint Martinuskerk (Oliestraat 26 Zaltbommel). Om 19.00 uur begint in de Martinuskerk de H. Mis. Mgr. Mutsaerts is daarbij de hoofdclebrant. Aansluitend is het in de achtergelegen tuin tijd voor de barbecue. Vanzelfsprekend wordt die opgeluisterd met goede muziek voor de nodige sfeer. Kortom: het belooft een ge-

zellige en smaakvolle avond te worden én daarmee een perfect begin van de vakantie!

Jongeren kunnen zich tot 4 juli aanmelden via de Facebookpagina van Jong Bisdom Den Bosch. Ook kunnen zij zich via e-

mail aanmelden: jongeren@bisdomdenbosch.nl. Bij de aanmelding horen we ook graag over

eventuele bijzonderheden als dieetvoorschriften. De kosten voor de barbecue zijn €5 per persoon, te voldoen na de H. Mis. Jongeren zijn van harte uitgenodigd!

Agenda juli

Mgr. A. Hurkmans

- 1** 12.00 uur Stichtingsbestuur Kath. Universiteit Brabant met aansluitend lunch
- 3** 9.00 uur H. Mis in de St. Jan
10.00 uur stafvergadering
- 6** 10.00 uur Inzegenen orgel parochie H. Lambertus Lith
- 7** 9.30 uur H. Mis priesterdag in Emmaus Helvoirt
12.30 uur H. Mis ledendag Broederschap in de St. Jan
- 8 - 9** Herderlijk bezoek Maarheeze
- 10** 9.00 uur H. Mis in de St. Jan
10.00 uur stafvergadering
- 13** 10.00 uur H. Mis in de St. Jan
11.45 uur H. Mis in de St. Jan
- 20** 9.30 uur H. Mis Maren-Kessel
b.g.v. gildedag kring Maasland
- 24** 9.00 uur H. Mis in de St. Jan
10.00 uur stafvergadering
- 27** 11.00 uur priesterfeest oudste priester van het bisdom
- 31** 9.00 uur H. Mis in de St. Jan
10.00 uur stafvergadering

Mgr. Mutsaerts

- 3** 10.00 uur stafvergadering
- 4** opening inzegening sportpark Milingen aan de Rijn
- 6** H. Mis openluchtkerk Zoutelande
- 7** priesterdag Bisdompriesters Helvoirt

- 9** rondetafelgesprek Kerkgebouwen Brabant
- 10** stafvergadering
- 11** H. Mis Zaltbommel en Tuinfeest Jongeren bisdom
- 13** Vierdaagsemiss Nijmegen (Molenstraat)
- 19** H. Mis Veldhoven, 100 jaar Ceciliakerk
- 27** H. Mis openluchtkerk Zoutelande

Jubilea

70 jaar priester

25 juli

J.C.M. van Loosdrecht em. pastoor Tongelre te Eindhoven (De Koppele 393, 5632 LN Eindhoven)

60 jaar priester

18 juli

J.A.G. v.d. Nieuwenhof scj pastoor H. Johannes Evangelist te Elsendorp (St. Christoffelplein 1 5424 TH Elsendorp)

De voorzittersstoel

Op het priesterkoor zijn verschillende markante punten. Centraal staat het altaar als middelpunt van de eucharistische viering. Ook de ambo als plaats waar het Woord van God klinkt, verdient aandacht. En natuurlijk is er vaak ook het tabernakel opgesteld, waarbij we eerbied betuigen aan Christus' aanwezigheid onder het teken van brood.

Je zou kunnen denken dat de stoel, die er voor de priester staat, bij de minder belangrijke zaken hoort, zoals de credenstafel, de standaard van het wierookvat of een bloemstuk.

Deze stoel is echter niet een plekje waar de priester even kan gaan zitten, als hij niets te doen heeft. In het Romeins Missaal wordt ge-

zegd: 'De zetel van de priester die celebreert, moet teken zijn van zijn taak om de samenkomst van de gelovigen voor te zitten en het gebed te leiden' (Algemeen statuut nr. 310). Deze stoel heeft tekenwaarde: de priester 'presideert' (letterlijk vertaald: 'zit voor') het samenzijn van de gedoopten in de Eucharistie. De bekendste voorzittersstoel is de bisschopszetel: de cathedra, waaraan een bisschopskerk de benaming 'kathedraal' ontleent. Maar ook een priester moet tijdens de mis vanaf de zetel de bijeenkomst kunnen leiden. Deze leidende rol in Christus' naam is op de eerste plaats een dienende opgave. Daarom moet bij de zetel iedere gelijkenis met een troon vermeden worden.

Vanaf zijn zetel moet de celebrant de verzamelde gemeenschap kunnen toespreken; hij zou er zelfs de homilie kunnen houden. De stoel is bovendien een plaats van gebed: de priester opent er de viering met het kruisteken en de gebeden van de openingsritten; hij leidt er het universele gebed (de voorbede); hij spreekt er het gebed na de Communie uit en geeft vanaf die plaats de slotzegen. Omdat de zetel van de priester eigenlijk een heilige plaats is, is het passend om hem, net als andere liturgische voorwerpen, voor ingebruikname te zegenen.

Het vergt wel enige moeite om de zetel van de celebrant zo te laten functioneren. De stoel zal zodanig moeten worden opgesteld dat de priester voor iedereen goed zichtbaar is. Ook zal hij op die plek van een microfoon gebruik moeten kunnen maken en eventueel zal er een standaardje bij moeten staan om uit het missaal te kunnen bidden. Dankzij zulke voorzieningen kan de priester beter zichtbaar

maken dat het Christus is die ons samen-brengt.

Diocesane Commissie Liturgie
liturgie@bisdomdenbosch.nl

Clubliefde

Chelsea speelde thuis tegen Galatasaray. Maar de aanvaller van de Turkse ploeg had jarenlang bij Chelsea gespeeld. Toen hij het veld opkwam, wachtte hem een ovationeel applaus. Een deel van de tribune werd gesierd met een immens spandoek waarop zijn gezicht was afgebeeld. Drogba hoort voor altijd bij Chelsea, wilde men daarmee aangeven. Zelfs als hij bij de tegenstander speelt.

Ik vind dat mooi sentiment. Er spreekt liefde uit. Trouw ook. Een trouw die mild is. Want Drogba en Chelsea zijn, alweer twee jaar terug, om zakelijke redenen uit elkaar gegaan. Drogba kon in Turkije

Colofon

De nieuwsbrief is een uitgave van **het bisdom van 's-Hertogenbosch**. De *BisdomNieuwsbrief* wordt gratis verspreid bij het pastoraal kader en bij belangstellenden.

Een bijdrage ter dekking van de kosten wordt op prijs gesteld (publiciteitsfonds NL63 INGB 0001 3284.65)

Aan- / afmeldingen en wijzigingen voor de nieuwsbrief kunnen doorgeven worden via het mailadres: nieuwsbrief@bisdomdenbosch.nl

Bezoekadres:

Parade 11
5211 KL 's-Hertogenbosch
Postadres: Postbus 1070
5200 BC 's-Hertogenbosch

T: 073 523 20 20
E: info@bisdomdenbosch.nl
W: www.bisdomdenbosch.nl

Verschijnt elf maal per jaar

meer verdienen. De fans berusten in het feit dat het in voetbal nu eenmaal zo gaat. De wetten van de markt houden je niet tegen. Geld maakt elke gemeenschap stuk. Maar het belet hen niet om zich, over clubgrenzen heen, te verbinden met hun Drogba. Maar het heeft iets van vroeger. Want vele sportclubs leiden een kwijnend bestaan. Clubliefde is tanende. Van de katholieke kerk kan geen mooier verhaal verteld worden. En nu geldt het ook voor de democratie. De helft van de kiezers vond het niet de moeite zijn stem uit te brengen.

Mensen maken zich steeds meer los van de voetbalclub van hun dorp, van de lokale politiek en van hun plaatselijke kerk. Jammer, want juist zo'n gemeenschap maakt het de moeite waard om individu te zijn. Die club, die kerk en dat dorp waren er al voor je geboren werd en bestaat ook nog gewoon als je dood bent. Juist daar ontwikkel je je tot 't persoonlijk dat je bent. Dat is niet vrijblijvend. De meeste gemeenschappen leggen hun waarden dwingend op aan de burgers. Je kunt niet zomaar je eigen gang gaan. Nee, je moet je aanpassen. Net als al die

Spelregels

anderen. Aan de regels van de KNVB bijvoorbeeld. Aan de normen van 'Rome'. Daar ontkomen kerken en verenigingen niet aan. Dat is in zekere zin juist de essentie ervan: samen vormgeven aan de toekomst van je club. Dat kan alleen vanuit een plan, een idee, een moraal. En als het dan goed gaat met die club, en als je je als lid geïdentificeerd hebt met de club, dan word je blij, trots, dan loopt de mond over waarvan het hart vol is. Dat maakt het bestaan

mooier. Dan zing je zomaar op straat dat Heeze kampioen wordt. Of je nodigt iedereen uit om mee te gaan naar de kerk.

Kenmerkend voor onze samenleving is dat die geen waarden meer overdraagt op zijn burgers. De overheid weigert hardnekkig zin te verlenen aan het bestaan van haar burgers. Liberaal of vrijzinnig als de overheid is, weigert zij te sturen. Schrijf je eigen levensverhaal, is de boodschap. En burgers pakken het op. Zij geven zelf vorm aan hun leven. Zozeer, dat zij niet eens meer stemmen. En de kerk links laten liggen. En bij de voetbalclub lever je je zoon af. Anderen zullen er wel voor zorgen dat er een training gegeven wordt en de thee klaar staat. De angst voor moralisme is groot. Maar als je geacht wordt je eigen normen en waarden bij elkaar te sprokkelen, als niemand ergens op aangesproken kan worden, wat is dan nog het nut van die kerk of vereniging? Dan rest er niets dan in je eentje tegen een muurtje te trappen. En thuis in je eentje het rozenhoedje te bidden.

En toch werd Drogba die dinsdagavond geëerd. Even voelden Drogba en de aanhang van Chelsea zich met elkaar verbonden. Even wisten zij weer wat liefde was. Mijn avond verstilde voor een moment. Bij die kerk in mijn dorp merk ik dat ook. Alsof je opgenomen wordt in een groter geheel. Alsof je weer weet waarvoor je leeft. En met wie. Op de bodem van onze ogenschijnlijk onverschillige samenleving huist heimwee naar verbondenheid. Jouw parochie heeft dat ook in huis. Maar niet zonder jou...

Drs. R.G.L.M. Mutsaerts